Ч. 53. Чернівцї, четвер дня 6. (18.) марта 1897 року. Рочник XIII.

ЧАСОПИСЬ для руских родин. Виходить щодня кромі днїв по недїлях і сьвятах.

БУКОВИНА

Редакция і адмінїстрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Передплата 10 зр.

Буковиньскі відносини.

Економічне і социяльне положене краю.

VII.

Нарада, з якої ми тепер хочемо здати справу, може мати особливший інтерес лише для буковиньских Русинів; иньшим, як н. пр. галицким Русинам, видасть ся она досить чудною, бо хоч і они ще недавно сварили ся в соймі за фонетику, але у них москвофіли у властий не мають уже миру і не можуть тепер перевести того, щоби видавництва урядові або спомагані державою і краєм, друкували ся правописию етимольоґічною. У нас же на Буковинї Нїмцям не може в голові помістити ся наш спір про правопись і тому, гладко піддурені, відступають нераз урядові або спомагані з фондів державних і краєвих письма до полагоджуваня москвофілам. Ті очивидно хапають кожду таку нагоду, аби ширити язичіє і свою улюблену правопись, сей видимий знак невидомої кацапскої благодати, за котрим криють одні свій близше неозначений консерватизм а другі явне руссофільство. А що на Буковинї верховодять Нїмцї і Волохи, котрі трохи не все мають в руках, то не диво, що можуть своїм поклонникам москвофілам робити частїйше таку приємність.

Було то на остатнім засїданю буковиньского сойму дня 8-го с. м. пополудни. По ухваленю поодиноких позиций буджету прийшла черга і на Bukow. Landwirt. Blätter. Для сеї ґазети призначено 300 зр. з фондів краєвих. Справоздавець бар. Мустаца доказував потребу такої ґазети для Буковини. Мінїстерство рільництва дало на ню 1000 зр., нехай — каже — і край запоможе єї; лише треба жадати, щоби для рускої і волоскої части сеї ґазети відступити більше місця. Поставив внесене дати 300 зр. запомоги.

Справа, як бачите, спершу була зовсїм невинна, та що з неї вийшла за суперечка! Треба знати, що ті Buk. Landw. Blätter, так як они доси редаґовані, не можуть принести нїякого хісна рускому населеню і взагалї мужикам, а хиба дїдичам. Маленька картка порад господарских без пляну і добору друкувала ся в нїй по волоски, друга така картка по руски, а решта було по нїмецки. Спосіб той, в самій основі зведений ad absurdum, не подобав ся навіть Волохам. А що-б мужики мали з того яку користь, о тім мабуть нїхто й не думає. В Галичинї два товариства просьвітні, Просьвіта і Общество ім. Качковского, видали вже десятки систематично оброблених книжечок господарских, роскинули їх тисячами, а признаки з них майже не видко; бідний мужик на своїм малім клаптику землї і не думає заводити якусь лучшу господарку. Що-ж тут поможуть ті дрібні, уривані поради в Bukow. Landw. Blätter? — Така наша думка; хто-ж чував, що на сто читателїв подібних рад десять спробувало їх у себе, нехай нам дасть знати, а ми з радостию піднесемо сей факт. Доси, як нам говорили сьвідомі люди, такого обяву не було.

Кромі того руску частину в Buk. Land. Blätter відступив Нїмець-редактор до толкованя москвофілови. Той очивидно зараз вїхав в ґазету зі своєю правописию, котрою не меньше забавляє сьвідомих людий, як і своїм толкованєм в роді: кошари для гною, бременна корова і т. п. — що відразу сьвідчить о тім, який то господар пише ті ради господарскі.

Так ото як не велика користь так і не велика шкода для наших мужиків виходить з тих „бременних" коров в додатку до Bukowinaer Landwirtschaftliche Blätter „Селянинї"; але коли мінїстерство дає на таку писанину 1000 зр. а край має дати 300 зр., за тимже мають голосувати рускі посли, — то очивидна річ, треба жадати, щоби власти — ті самі власти, що в школї завели фонетичну правопись, — жадали єї і в тім запомаганім краєм видавництві. Не йде ту так о правопись, як радше йде о прінціпи партийні, які ховають ся за таку невинну річ, як правопись.

Чого сподївають ся москвофіли від блаженної памяти ъ, ы і ѣ і чому они так завзято воюють против фонетичної правописи, а чому ми боронимо сеї правописи, о тім писали ся уже цїлї томи і шкода на то більше тратити часу і паперу. Лише на Буковинї, молодшій своїм розвоєм від других руских земель, ріжні консерватисти думають, що в консервованю ъ, ы і ѣ лежить уся мудрість полїтична. Отже і боронять тих небіжчиків з завзятєм, котре у них доходить часто аж до скажености, як то виявила і та нарада, з котрої здаємо справу.

Аби ту нараду добре розуміти т. є. належно оцїнити зовсїм безсоромні напасти Воляна і Тиміньского на нашу мову і наші ідеали, мусимо брати їх, як один потічок зпоміж богато течій, витікаючих з одного нечистого багна. Говорили нїби про правописи, а в основі самій накидували ся на все те, що кождому правдивому Русинови дороге.

Нераз ми вже подавали могучі голоси московских учених, перед котрими теориї таких послів, як Волян і Тиміньский, бренять як мізерні комарі. Сказано, що борба москвофілів против „фонетики" — то лиш одна складова частина їх великої обєдинительної теориї. А ту теорию в Росиї закинули тепер уже навіть такі ґазети, як Петербургскія Вѣдомости князя Ухтомского, Лучъ Градовского, Русь Гайдебурова, навіть Гражданинъ князя Мещерского і иньші — всї они тепер вимагають рівноправности для всїх народів, що жиють в Росиї. Тілько Новое Время, Московскія Вѣдомости, Рижскій Вѣстникъ і Варшавскій Дневникъ ще не покинули своїх поглядів з часів Тамерлана. Пише о тім ширше в *Зорі* (ч. 5. с. р.) наш лїтерат Цезар Біликовский, лїкар в Петербурзї і подає притім в дословнім перекладї сегорічну статю российского фільозофа Вол. Соловйова з ґазети Русь. Соловйов пише між иньшим так:

„Як з давних давен Росия була многонародною сїмією, згорненою коло Новгорода і Ки-

---

18

ЗАЛЇСЄ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

— Що чувати, пане війте, з мостом? — спитав ся Мошко, присївши коло війта. — Що сказала комісия?

— Нїчо! — відповів Костишин коротко.

— Як нїчо? — дивував ся Мошко. — Дадуть вам 340 риньских?

— Ага, дадуть!

— Що, не хотять дати? Або то їх гроші? То гроші повітові!

— Двіста риньских дають лише.

— Лише двіста? Ну-ну! Але між нами сказавши, пане війте, ви таки заправили за богато. За ті дуби, що я вам продав з Дуброви, що-ж ви заплатили? Га? Тай то не далека дорога їх возити, чверть милї, більше нї!

— Тілько ти, Мошку, не виговори ся менї з тим перед ким в містї, бо я тобі готов зараз камінь сперти. Кількось уже на нїм заробив? га?

— Ну! — відповів Мошко — зарібки з того не великі. А за то, щоби я в містї мав що сказати, не бійте ся! Я не з тих!

— А за то місце на толоцї, що я тобі дав на склад дерева, нїчо менї не думаєш дати? Як не даш, зараз менї забирай дерево геть!

— Що-ж вам за то дати, пане війте?

— Десятку даш і вже!

— Та за що десятку? Чи то ваша толока?

— Коли не моя, то забирай собі дерево!

— Ей! Які ви скорі! Пятку дам, добре?

— За мало.

— Ну, то шість.

— Не торгуй ся, жиде, раджу тобі! Ти і так маєш з мене великі зиски.

— А шість з половиною возьмете? То, бігме, більше не варто.

— Давай десять, а як нї, то забирай собі дерево! анї ґрейцара не спущу. — Повтаряв війт своє і таки поставив на своїм, взяв десятку.

— Які ви, пане Костишин, недобрі! Ви на менї ще хочете заробити, а я знаю, що ви сими днями заробили грубі гроші — говорив жид, подаючи війтови десятку і гальбу пива.

— Які грубі гроші? — питав ся той.

— А запомогу? га? Триста риньских! То сума!

— То піде на люди.

— Ну-ну, „на люди"... Ви також „люди"... Пане війте, то ми собі ту в чотири очи можемо так говорити! — втихомирював Зїльбер Костишина, коли той видивив ся на него гнївно.

— Дай спокій, Мошку, з такими жартами, а пильнуй радше свого носа. Що ти, чую, загадуєш того пяницю Криворукого з хати викидати, чи що?

— Винен менї богато.

— А на що-ж ти єму даєш пити?

— Бо сам хоче; чому я не маю дати?

— А ти знаєш свої приписи коршемні?

— Знаю; ну, й що з того?

— А маєш ти совість викидати дрібні дїти Криворукого на двір?

— А що мене обходять єго дїти? Він менї винен вже більше, нїж єго хата варта.

— Сивуха твоя тілько варта? — говорив Костишин з глумом. — Ей, жиде, пильнуй ся!

 їва, такоюж сїмею зібрала ся она і навколо Москви, і такою-ж нарештї визначилась всеросийска держава, що охопила сему частину земної кулї. І коли по довгій тяжкій працї полїтичного збираня землї прокинулась і почала рости у нас духова творчість і самосьвідомість, чи спадало-ж кому небудь на ум уявляти собі Росию інакше, як единим многонародним цїлим?

„Коли наш великий національний поет (Пушкин), що іноді навіть занадто накручував патріотичну струну, говорить про свою будучу славу, в будучности вітчина уявляе ся ему не інакше, як тілько многочисленною і співчутливою сїмею народів.

Слухъ обо мнѣ пройдетъ по всей Руси великой,
И назоветъ меня всякъ сущій въ ней языкъ...

„Відкиж се перед нашими очима взяла ся умислова пошесть, що примусила чимало людий і цїлі громадскі верстви наперекір розумови і християньскому чутю і всїй нашій історії і прямим національним інтересам, на перекір думкам веїх наших красших людий не зважаючи на важні заяви самої найвисшої власти — так уперто і запекло твердити, що жадних „сущих языків“ в Росиї нема, крім одного лише росийского, що все те богатство нашого родинного краю повинно бути знищеним і поверненим на однаковість і убожество, що всї еї численні народности, які в ріжні часи увійшли в склад росийскої держави, мусять бути стовченими в одну невиразну масу, в одностайний етноґрафічний материял, а що покищо се е лиш останкй старого неладу і колишньої розпусти, більше чи менше покірні або вперті, але однаково призначені жертви примусового обмосковценя?

„Хвалити Бога! Ми можемо звільнити себе від неприемної працї шнирати по темних жерелах сеї громадяньскої епідемії, бо еї **вже пережито**: хоч она ще істнуе, але лишень як слабі слїди, що де далї ще стають слабші, і певно она (та пошесть) більше не верне ся.“

Хтож се так пише? Украінець може? Росийский учений пише. Але очивидна річ, не для таких Волянів, Тиміньских і т. п., бо ті ученики вже за старі і за наівні. У них наша мова, в обороні котрої стае Соловйов, то Charkower Wirthaussprache (коршемна мова харківска). Возьмиж тепер, буковиньский Русине, на розум слова росийских учених і ґазет, які ми вже нераз наводили, і розваж, що на підставі того маеш думати про руску мову (і правопис, котра е дїлом **нашим**, а не тих, що не бажають житя нашого народу і нашої мови) — і тепер читай, що наговорили Волян і Тиміньский про нашу мову і правопис! Лице лупае ся з сорому за таких послів, що мають сьмілість чилити ся до Русинів, що дорікають другим неуцтвом, а самі не мають понятя о тім, що говорять. Треба справдї лише чужих нам Волохів і Нїмців у соймі, щоби оплескувати такі ідіотичні промови, які дня 8. с. м. мали Волян і Тиміньский в справі мови і правописи. Для потомків наших мусимо в історию буковиньскої Руси втягнути ті промови, аби знали, з якими — сказавши делїкатно — неуками соймовими треба було нам під конець 19-го віку бороти ся. Нашї наслїдники вірити не схотять, що були колись такі „стовпи Руси“ — та на жаль они справдї були...

Вибори в Галичинї.

В однїй части накладу вчерашного числа *Буковини* ми вже подали, що послами з сїльских курий в руских сторонах вибрані отсї Русини: О. Барвіньский, Ксен. Охримович, о. Мандичевский, Нат. Вахнянин (ті чотири були доси послами), а нові Т. Окуневский, Дан. Танячкевич і Модест Каратницкий.

Поучаюче е обчислене голосів, що впали на польских і руских кандидатів:

1. В окрузї виборчім Калуш-Долина-Бібрка на 590 голосуючих одержав Юл. Романчук 238, староста долиньский Навроцкий 352 голосів. Вибраний Навроцкий.

2. В окрузї Самбір-Старемісто-Турка-Рудки на 643 голосуючих одержав Мод. Каратницкий 408, др. Корн. Чайковский 233 голосів. Вибраний **Мод. Каратницкий**.

3. В окрузї Броди-Камінка на 512 голосуючих одержав Барвіньский 380, Андр. Могильницкий 121 голосів. Вибраний **Олекс. Барвіньский**.

4. В окрузї Коломия-Косів-Снятин на 559 голосуючих одержав др. Окуневский 300, селянин Сандуляк 249 голосів. Вибраний др. **Т. Окуневский**.

5. В окрузї виборчім Стрий Жидачів-Дрогобич на 627 голосуючих одержав Ксен. Охримович 341, др. Олесницкий 294 голосів. Вибраний **Ксен. Охримович**.

6. В окрузї Станїславів-Богородчани-Надвірна-Товмач на 666 голосуючих одержав о. Мандичевский 428, Юл. Романчук 238 голосів. Вибраний **Мандичевский**.

7. В окрузї виборчім Жовків-Рава-Сокаль на 655 голосуючих одержав др. Король 287, Нат. Вахнянин 344 голосів. Вибраний **Нат. Вахнянин**.

8. В окрузї Сяніќ-Березів-Лісько на 607 голосуючих одержав о. Ринявець 173, Віктор (дїдич) 304, Мілян 124. Вибраний Віктор.

9. В окрузї Перемишль-Добромиль-Мостиска на 602 голосуючих одержав др. Франко 205, Павло Тишковский 392 голосів. Вибраний Павло Тишковский.

10. В окрузї Ярослав-Чешанів на 425 голосуючих одержав о. Подолиньский 65, селянин Сяра 29, Цена 323 голосів. Вибраний Цена.

11. В окрузї Львів-Городок-Яворів на 597 голосуючих одержав Вас. Нагірний 272, Мерунович 315 голосів. Вибраний Мерунович.

12. В окрузї Золочів-Перемишляни на 536 голосуючих одержав о. Дан. Танячкевич 291, селянин Наливайко 153 голосів. Вибраний **Д. Танячкевич**.

13. В окрузї Бережани-Рогатин-Підгайцї на 607 голосуючих одержав Романчук 286, др. Валевский 312 голосів. Вибраний Валевский.

14. В окрузї Залїщики-Борщів-Городенка на 588 голосуючих одержав др. Дорундяк 237, Ґолеевский-Чарковский 340 голосів. Вибраний Ґолеевский-Чарковский.

15. В окрузї Бучач-Чортків на 441 голосуючих одержав Юл. Романчук 169, Корн. Городиский 272 голосів. Вибраний Городиский.

16. В окрузї Теребовля-Гусятин на 396 голосуючих одержав селянин Ф. Содомора 168, др. Ольпиньский 227 голосів. Вибраний Ольпиньский.

17. В окрузї Тарнопіль-Збараж-Скалат на 482 голосуючих одержав Йосафат Шміґер 202, др. Пініньский 263 голосів. Вибраний Пініньский.

НОВИНКИ.

Чернївцї, дня 17-го марта 1897.

На цїли наукового товариства ім. Шевченка у Львові прислали з України складку 1.838 зр. 9 кр., котрі уміщено в щадницї „Днїстра.“ — В Самборі записав бл. п. Франц Замлиньский четвертину своеї реальности на товариство. Тепер постановив видїл внести прошене до міністерства просьвіти о вставлене в буджет сталої субвенциї на наукові видавництва в квотї 6.000 зр. річно.

При виборах в Галичинї арештували і сьвящеників. В Жидачівщинї арештували о. Сеника з Бережницї королївскої і о. Вергановского з Київця. В Станїславівскім о. Бариша з Угринова і о. Винницкого з Галича. В Тернополи арештованого о. Мироновича випустили зі слїдчої вязницї разом зі всїма увязненими селянами з Березовицї. — Давидів виглядае тепер як малий табор военний. Там стоїть тепер залогою

— Ей, пане війте, пильнуйте ся! — відповів так само Мошко.

— Чого я маю пильнувати ся? — боронив ся війт. — У мене все в порядку.

— А в мене ще в більшім як у вас. Я би вам таки направду радив, пане війте, аби ви більше пильнували ся. Ви бо дуже відважно все робите. Я знаю, що Головатий ходив за чимсь до еґомостя — за чим? У него-ж дома не було анї хрестин анї похорону! — а люди менї доповіли отут в коршмі, що він збирае ся вас скаржити.

— Що? він? — обурив ся війт. — Той старий гриб? А не молив би ся радше, щоби смерть мав легку? За що-ж він думае мене скаржити?

— Каже, що податок взяли ви від него два рази. Хто-ж так робить? Адже то зараз може викрити ся!

— Я не брав — відповів війт коротко.

— Тай я нї! — сказав Мошко. — Але що люди платили по два рази податок за один рік, то я сам знаю.

— А що ти злїцитував Грицуняка, Козака і Федишина за лихву, то я також знаю. Позичив Грицунякови сотку, а взяв до трьох років кілько? га? Двіста пятьдесять! Та ще з торбами его пустив. А Федишин через кого вибрав ся за море! Лишив тобі такий красний ґрунт, а сам ледви на дорогу дещо призбирав. Нї, Мошку, пригадай но ти собі, який волоцюга ти був, коли прийшов ту до Залїся тодї підчас холери тому з двайцять лїт? Тямиш? Що ти мав тодї? А тепер ти богатший від мене! А я-ж ґазда був з дїда-прадїда! От сидїв бись, Мошку, тихо та не пускав анї пари з уст.

— Та я нїчо! — боронив ся Мошко. — Або я що кажу напротив вас? Я тілько раджу як приятель, аби ви зі своїм писарем та з Андріем якось то інакше робили, аби в очи не впадало. Ще готова приїхати комісия, зревідуе касу і тодї що буде?

— Нїчо не буде! Я з панами знаю ся. Врештї каса в порядку.

— Ну, як в порядку, то най буде! — закінчив жид. — Дати вам ще гальбу?

— Давай! Може би ти, Мошку, післав кого по писаря?

— Добре, я пішлю.

— А не сказав би ти менї, Мошку, що з слабостию чувати? — спитав війт, бажаючи очивидно звернути розмову в иньший бік.

— З якою слабостию?

— З тою — пек їй! — холерою?

Мошко видивив ся настрашено і спитав: — Ну, що? може вже прийшла!

— Вже прийшла і забирае самих жидів.

— Не жартуйте, пане війте, з тим; то не добре. Я чув, що з наших сторін она вже пішла собі геть.

— Ха-ха-ха! а ти вже налякав ся! — засьміяв ся війт. — Ну, не бій ся, Мошку, слабість затихла.

Прийшов писар і приніс немилу новину, що один з радних, Костюк, котрому поручено відобрати при нагоді грошї за підводи для войска при маневрах, ніяк не хоче їх звернути до каси.

— Не до каси, а людям я мушу виплатити! — вгнївав ся Костишич. — Що-ж він собі думае, той песїголовка?

— Сказав менї просто в очи: „Коли вільно війтови і его заушникам красти, то вільно і менї!“

ціла компанія піхоти і 50 гузарів під командою 8 офіцирів. В Толшові знов стоїть 50 мужа піхоти і 3 офіцирів. Специяльним комісарем для удержаня порядку в Дивидові і околици іменований п. Вячеслав Єловицкий. Крім того урядує там комісия слїдча зложена з радника суду краєвого п. Гайдерера і прокуратора Середовского. Доси арештовано звиш 50 селян і відставлено до Львова.

На шляху Іцкани-Сучава суне ся не поїзд зелїзниці але насип. Знов звіщає заряд зелїзниці що рух спинений від 15. марця на шість днїв. Добре будували шлях!

Хто винен? Ілюстрований віденьский „Extrablatt", подаючи справоздане з буковиньских виборів до ради державної в сельскій курії, каже: „З нововибраних послів, Лупула, Гормузакого і др. Воляна, належали тілько перші два до давної ради державної". — Чи се не сьміх, що віденьский справоздавець не запримітив д-ра Воляна, коли він цїлих шість лїт сидїв у радї державній? А хто тому винен: справоздавець, чи др. Волян?

Голод на Угорщинї панує в наслїдок торічних неурожаїв в тренчиньскім і прешбургскім комітатї. Бідні Словаки борять ся вже від осени з голодом і недостатком найпотрібнїйших річий. Угорске правительство на представлене наджупана Салавского визначило для навіщених голодом 3.000 зр., а надто поручило видавати їм безплатно бараболю і ячмінь на весняний засїв.

Фабриканти урядових печаток. Краківска полїция задержала в цїли справдженя ідентичности осіб мнимого Іос. Бльобнера з Чех і мнимого Ів. Бріґера з Прус. По арештованю їх полїция пересьвідчила ся, що она придержала двох зручних фабрикантів урядових печаток. На куснику лупка з звичайної таблички удавало ся їм виконувати острим рильцем урядові печатки різних властий, громад та інституций. Печатки ті мали відповідні написи, герби і знаки. Між знайденими при них були печатки угорскої громади Ґоер, маґістрату Іглави і різних ческих громад. Обманцї заосмотрювали ними всї потрібні для них сьвідоцтва, на основі яких, подаючи себе за иньші особи, видурювали від різних людий добродїйні датки.

Цікавий образець з житя грецкого короля, на котрого звернені тепер очи цїлого сьвіта, оповідає в заграничних часописях Карлос Валїс. Було се перед трома чи чотирома роками. Один з трамваєвих ваґонів, що курсують межи замковим пляцом в Атенах а Патісі, переїзджав попри дім Шлїмана; я скочив до ваґона. На задній плятформі стояв якийсь мужчина в сїрій нагорцї і поступив ся вічливо, щоби менї зробити місце. Він певно спостеріг, що я чужинець, бо розпочав небавом зі мною бесїду, питав ся, як менї подобають ся Атени, як довго перебуваю в мі-стї, словом питав ся про все, о що звичайно питають ся чужосторонців. Потім виняв свою циґарницю, а я свою, запалив циґаро а я попросив его огня і він менї подав радо. Кілька осіб всїло тимчасом до ваґону а всї кланяли ся з великою почестию сему панови. Перед мінїстерством скарбу сей пан подав менї руку і сказав: „Відвідайте мене, пане, я буду вам дуже радий!" — і висїв з ваґона. Відвідати? Яким способом, коли я не знав цїлком, хто се такий. Я звернув ся до кондуктора і запитав ся моєю ломаною грецкою мовою, чи не знає того пана? — „Того пана? — повторив здивований кондуктор — Ви ще не знаєте, хто се є." Та-ж его знає кожда дитина. Се базілевс — наш король Юрий." Грецкий король є безперечно найпопулярнїйшим монархою в Европі.

Клюб мовчаливих. В однім американьскім містї повстав клюб мовчаливих. Члени клюбу сходять ся що тижденя на спільні забави, підчас яких нїкому не вільно озвати ся нї одним словом під карою виключеня. Длятого підчас забави цвите — пантоміна. Належать до клюбу виключно мужчини, хоч статут і женщинам не зборонює вступу. Та доси не зголосилась туди нї одна кандидатка...

Обманьства повиставові. Публична опінїя Угорщини сильно обурена скандалом, що стоїть в звязку з торічною ювілейною виставою в Пештї. Віденьскі часописи описують се так: Ґрупа европейских капіталїстів з Берлина і Відня відкупила за 1,400.000 зр. вступні білети на виставу, але інтерес пішов так кепско, що підприємцї не відобрали своїх гроший і не хотїли заплатити комісіонерам, котрі придбали їм ту операцию, обіцяних 100.000 зр. Комісіонери звернули ся до суду і підчас судового доходженя заявили, що обіцяна сума мала бути хабаром, призначеним для одного з висших урядників мінїстерства торговлї, котрий приказав передати єї одній дуже близькій єму дамі. Та дама з обуренем відперла заяву комісіонерів, але два з них заявили, що они можуть навіть поіменно назвати урядника, з котрим вели переговори. Однак предсїдатель суду не позволив їм назвати урядника по імени і старав ся перервати скандальну розправу, та се єму не вдало ся, бо мінїстерство судівництва під пресиєю публичної опінії зарядило в тій справі остре слїдство.

Зменшене уживаня — табаки поступило в останних часах так сильно наперед, що коли кілька років тому назад зуживано єї 76.000 метричних сотнарів річно, тепер виходить єї в роцї ледве 20.000 м. сотн. Любителї табаки по просту вимирають. Нинї они рекрутують ся головно лише з кругів галицких селян, з монастирів, особливо францисканьских і капуциньских, а вкінци з кляси кравцїв, що при своїм занятю не можуть курити циґарів нї папіросів. Все проче тепер лише курить.

Котрі люди дають собі найскорше раду на сьвітї? Подивіть ся де хочете: чи на селї межи господарями, чи в містї межи купцями, ремісниками, промисловцями і т. д., а всюди побачите, що чим хто сьміливійший, чим відважнїйший, чим більше у него енерґії і витревалости, тим лекше, тим скорше дорабляє ся він не лиш кусника хлїба, але й маєтку. Звідки беруть ся богачі? То неправда, що всї они жиють лиш людскою кривдою та що в нечестний спосіб приходять до гроша, або що длятого богачі, що дістали маєтки по своїх родителях. Буває богато таких, котрі майже з нїчого та й зовсїм честним способом приходять до маєтків. Неодин з тих, що став богачем, або бодай добив ся якогось кусника хлїба, розповів би вам, як то гірко мусїв зразу бідувати. Люди кажуть: доробив ся, бо мав щастє! Ба, в тім то і річ, щоби мати щастє. Але щастє само не возьмесь чоловіка; він мусить сам его шукати, сам его ловити, а на то треба єму всїляких способів. Передовсїв треба єму такої натури, такої вдачі, щоби він міг щастє зловити, а то вже дар божтй, ласка божа длятого, хто єї має. Але Господь Бог не всїх обдїлив однаково; за то дав їм розум і волю і длятого ті, що не мають вже з природи у великій мірі того дару, тої вдачі, мусять єї в собі виробляти. Перша річ в тім, щоби не піддавати ся бідї, не стогнати, не нарікати, не завидувати другим, але сьміло заглянути бідї в очи і бороти ся з нею. Самим стогнанем та нарікансм чоловік не вдїє нїчого. Чоловіка, котрий лиш вічно стогне і нарікає, не тїшить нїчо, его відходить охота від всего і длятого щастє від него утїкає. Чим більше він стогне і нарікає, тим дальше втїкає щастє. Друга річ в тім, щоби мати сьміліcть і відвагу. Несьміливому чоловікови, чоловікови без відваги всюди зле на сьвітї: він не може дати собі ради, бо не може нїгде знайти приступу, не може вишукати собі нї роботи і зарібку, нї якогось становища. Несьміливого уважають часто за непорадного; его легко перебігають другі івідбирають єму то, що він би міг осягнути. Трета річ то енерґія. Єсть то внутрішна сила в чоловіцї, котра піддержує его, додає єму охоти, сьмілости і відваги та заставляє до роботи та скорого дїланя. Людий без енерґії називаємо плохими, а звісно, що з плохих людий не бувають нї добрі господарі, нї добрі купцї, ремісники і т. д. Такі люди кажуть звичайно: все бери, лиш мене лишай. Наконець витревалість доводить все до кінця. Хто не має витревалости, той не доробить ся до нїчого, бо що одно зачне, то покине его і возьмесь другого; все буде зачинати, все пробовати і не лишить ся при нїчім, аж остаточно лїта збіжать і він остане ся таким як був, як не доробив ся до нїчого так вже й не доробить ся. Для того запамятайте собі, що лиш люди, котрі не подають ся, не тратять духа, що лиш люди сьміливі і відважнї, люди енерґічні і витревалі дають собі найскорше раду в сьвітї. Отже старайте ся бути такими.

Застрілив ся зі встиду перед жінкою радник судовий Олекса Дозич в Шеґединї. Перед десятьма роками оженив ся з донькою нотаря Абасі, першою красавицею, але не жив з нею щасливо, бо не любив ночами сидїти дома. Через те приходило між ними часто до суперечок а передількома днями покаяний муж прирік сьвято і незломно жінцї, що буде сидїти вечером коло неї. Але покуса перемогла в нїм дане слово і він прийшов знов аж над раном. Положив ся тихцем спати і пробудив ся аж перед обідом. Жінка вийшла була вже з дому а муж так розжалобив ся своїм новим поступком, що зі встиду не сьмів більше поглянути жінцї в очи і застрілив ся ще перед єї приходом.

Телеґрами „Буковини".

З дня 17-го марця 1897 року.

Відень. При нинїшних виборах до ради державної з селяньскої курії вибраний в Ґерцу 1 словеньский радикал і 1 італїяньский клерикал; в Істрії 2 Кроати; в Галичинї 13 кандидатів польского центрального комітету, 5 умірковапих Русинів, 2 кандидати руского центрального комітету, 5 прихильників Стояловского, 2 польскі людовцї. В Празї вийшов при тїснїйшім виборі з пятої курії Молодочех Бужезновский против социял-демократа Дедіка.

Париж. В сенатї зложив Ганото подібну заяву, як у вчорашнім засїданю палати і додав, що нинї оголошено торжественно автономію Крети, одобрену адміралами.

Лев африканьский і буковиньский.

(Байка для дорослих дїтий.)

Здибав лев африканьский буковиньского срібного лева і каже: „Овва! ото менї великий вдав ся! Шкода, що лев називаєш ся!" А буковиньский лев єму на то: „Не реви, не чвань

— Та я его до кріміналу всаджу за таке! — грозив війт.

— Тихо, пане Костишин, ще хто почує! — успокоював писар війта. — Годї его до кріміналу всадити, бо заки-що виговорить перше все, що знає, на нас і буде біда.

— Тай то правда! — замітив на се Костишин. — А грім же би его побив! Що-ж я зроблю, як люди будуть в мене допоминати ся о грощі?

— Скажемо, що ще не прийшли, а потім люди забудуть. Але-ж бо ви, пане війте, і не думаєте менї нинї що зафундувати.

— Кажіть собі дати пива!

Писар волїв рум, як лихе Мошкове пиво, і казав собі подати руму. При напитку і тютюнї оба розбалакали ся про свої справи і аж пізним вечером вернули до дому.

(Дальше буде).

ся! Хоч би 10.000 таких як ти зібрало ся, то ви Народного Дому не поставите; а нас як збере ся десять тисяч, то такий дім вимуруємо, що Волохи потріскають з пересердя“.

З тої байки моральна наука така: Збирайте рускі леви на Народний Дім! А той лев, що богато реве, най іде до Африки!

Рух поїздів зелїзничих
важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди								Відходять	Поїзди							
	поспішні			особові			мішані			поспішні			особові			мішані	
до Чернівців									**з Чернівців**								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$\underline{6^{57}}$	$\underline{10^{28}}$	$\underline{5^{50}}$			До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$\underline{10^{29}}$	$\underline{5^{38}}$		
З Букарешту, Ясс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$\underline{10^{00}}$	$\underline{5^{23}}$			До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$\underline{7^{17}}$	$\underline{10^{48}}$	6^{16}		
З Новоселиці, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$\underline{9^{50}}$	До Садаґури, Новоселиці .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{12}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.